

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Fortsættelse af forespørgsel til ministeren for nordiske anliggender:*

Forespørgsel af Stinus (RV), Lone Dybkjær (RV) og Niels Helveg Petersen (RV):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om rækkevidden af den netop indgåede aftale mellem Norge og Sverige og om dens betydning for Danmark og det nordiske samarbejde?«

(Forespørgsel nr. 30. Anmeldt 31/3 81. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/4 81. Første del af forespørgslen foretaget 30/4 81).

Forhandling

Formanden:

Så snart der er lidt ro i lejren, giver jeg ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Stinus.

Stinus (RV):

Ministeren for nordiske anliggender holdt, hvad jeg vil kalde en glad og ubekymret tale, som jeg da gerne vil sige tak for, men jeg må tilføje, at jeg ville ønske, at jeg kunne være lige så glad og ubekymret over den svensk-norske samarbejdsaftale. Ministerens svar på det radikale venstres forespørgsel gav mig ikke grund til at tro, at jeg kan være det. Ganske vist forsikrede ministeren i slutningen af sit indlæg, at vi skulle se aftalen som noget positivt i nordisk sammenhæng, og at aftalen ikke ville blive til skade for det nordiske samarbejde. Jeg håber naturligvis, at ministeren får ret i disse synspunkter, men mener, at der er en række faktorer, vi må se nærmere på.

I sit indlæg på Nordisk Råds session i marts understregede den norske statsminister, at der ikke skal være tale om eksklusiv norsk-svenske ordninger – det understregede minister Lise Østergaard også her i dag – de skal kunne udbygges til også at omfatte andre nordiske lande. Den danske minister sagde endvidere i dag, at aftalen kan være en inspiration til flere bilaterale relationer mellem de nordiske lande, og den norske statsminister sagde på Nordisk Råds session, at bilaterale aftaler vil kunne virke som byggeklodser i et videre nordisk samarbejde. Det

er sikkert rigtigt, hvis vi vel at mærke bygger med samme slags klodser. Her i landet har vi Legosystemet, som er kendt over hele verden, men det kan ikke sammenbygges med andre systemer. Det, vi frygter, er, at den svensk-norske aftale kan blive begyndelsen til en række to- eller tresidige aftaler – byggeklodser, som den norske statsminister kalder det, som tilhører forskellige systemer, som ikke kan samles til et hele. Sker dette, vil det være begyndelsen til en opdeling eller en splittelse af det, der i dag under ét kaldes det nordiske samarbejde.

Den norske statsminister mindede i sit indlæg også om, at de nordiske lande ikke havde klaret at løse det, som hun kaldte den største opgave, etableringen af Nordek. Denne udtalelse faldt ikke i direkte tilknytning til meddelelsen om den svensk-norske aftale, men der er nok alligevel en sammenhæng. Sammen klarede – og klarer? – vi, de nordiske lande, ikke at etablere et snævert økonomisk samarbejde. Sverige og Norge gør nu forsøget alene. Men det må kun være begyndelsen. Det er vigtigt, at det øvrige Norden kommer med.

I aftalen hedder det:

»Parterne skal opmuntre, fremme og støtte udviklingen og styrkelsen af det økonomiske samarbejde og de økonomiske forbindelser mellem de to lande, især på industri- og energiområderne.«

Dette er en ordlyd, som umiddelbart skulle kunne tiltrædes af alle de nordiske lande, i hvert fald at dømme ud fra alle de ord, der er blevet udtalt, og de papirmængder, der er blevet produceret i Nordisk Råd om nødvendigheden af et snævert økonomisk samarbejde mellem de nordiske lande.

I dag er behovet for et sådant snævert nordisk samarbejde ikke mindre end ved Nordekplanens forlis i 1970, men netop de faktorer, der gør samarbejdet ekstra påkrævet, er de selv samme, som vanskeliggør etableringen af samarbejdet. Jeg tænker på den internationale økonomiske krise, som rammer alle de nordiske velfærdssamfund, og på arbejdsledigheden, som i 1973 havde et omfang af 170.000 ledige i Norden, og som i år formentlig når op på ca. 600.000. Krisen og arbejdsledighedens omfang har vel i alle de nordiske lande fra forskellig side og på forskelligt niveau fremkaldt krav om en protektionistisk eller nationalegoistisk politik, som,